

RISICOVRIJE RENTEVOET; ONHOUDBAAR!!

De huidige hele “ pensioenproblematiek” is voor 99% te herleiden naar de invoering van de zogenaamde risicovrije rentevoet bij de invoering van de Pensioenwet 2007.

Daarbij werden de pensioenfondsen verplicht hun VERPLICHTINGEN te verdisconteren (= contant maken) met deze rentevoet, die op de geldmarkt in alle vrijheid zou worden vastgesteld. Omdat ook de bezittingen van de pensioenfondsen op basis van de marktwaarde worden bepaald, zijn dus zowel de debetkant (de activa) als de creditkant (de passiva) van de balansen van de pensioenfondsen hetzelfde “ geprijsd”.

Dan kan ook de dekkingsgraad van het pensioenfonds eenduidig worden bepaald, waarbij de teller de activa, lees het vermogen zijn en de noemer de passiva, lees de verplichtingen zijn.

Al heel snel na de invoering van de Pensioenwet 2007 bleek die risicovrije rentevoet in een razendsnel tempo te dalen. Eerst door de beurscrisis, maar daarna door de manipulaties van de centrale banken enz. Om de rente kunstmatig laag te houden vanwege de economie; begrijpelijk maar voor de pensioenfondsen desastreus.

Zie onderstaande tabel

Datum	Rts 1 ^e jaar	Rts 60 ^e jaar	Activa pens.f.	Verplichtingen
31.12.2006	4,066%	4,031%	€ 704 miljard	€ 502 miljard
31.12.2007	4,696%	4,538%	€ 779 miljard	€ 493 miljard
31.12.2008	2,544%	2,926%	€ 710 miljard	€ 622 miljard
31.12.2009	1,303%	3,491%	€ 745 miljard	€ 634 miljard
31.12.2010	1,296%	3,120%	€ 802 miljard	€ 719 miljard
31.12.2011	1,554%	2,769%	€ 873 miljard	€ 837 miljard
31.12.2012	0,351%	3,360%	€1009 miljard	€ 915 miljard

Het gevolg zal duidelijk zijn. Door deze volstrekt lage renteniveaus werden de verplichtingen opgeblazen tot absurde hoogtes. Een vuistregel is dat ieder % renteverskil ongeveer een verschil van 15% in de dekkingsgraad uitmaakt. Als je dan het verschil tussen 31.12.2006 van 4,066% en 31.12.2012 van 0,351% neemt, dus 3,715% neemt, dan maakt dat circa 55% in de dekkingsgraad uit!

Uiteraard zijn dit globale berekeningen, maar de trend is overduidelijk

In dezelfde tijd slaagde de pensioenfondsen er in, ondanks beurscrisis en slechte economie, hun activa van te vergroten van ultimo 2006 van €704 miljard naar ultimo 2012 €1.009 miljard, een stijging van €305 miljard. Een geweldige prestatie, waarvoor de pensioenfondsen te weinig waardering hebben gekregen.

Want ondanks deze geweldige stijging van de activa kon de nog veel grotere stijging van de opgeblazen verplichtingen niet volledig gecompenseerd worden. Dat de dekkingsgraden toch nog op ca 100% uitkwamen is nog een klein wonder en is geheel toe te schrijven aan de uitstekende beleggingsresultaten van de pensioenfondsen.

De gevolgen voor de pensioendeelnemers waren echter zeer bitter. Door die ten onrechte lage dekkingsgraden moesten de pensioenfondsen de indexatie laten

passeren en werden zelfs bij een aantal pensioenfondsen de pensioenen daadwerkelijk gekort.

Het trieste hoogtepunt is 1 april 2013, toen 5,6 miljoen pensioendeelnemers werden gekort op hun aanspraken en uitkeringen. Feitelijk een blamage op het blazoen van het beste pensioenstelsel van de wereld.

Gevolg: de mensen verloren het vertrouwen in het systeem: torenhoge vermogens bij de pensioenfondsen, maar de pensioenen werden niet geïndexeerd en zelfs gekort. Hoe kan dat nu, wat doen de vakbonden, zitten die te slapen, het is toch ons geld enz. enz.

CONCLUSIE: de huidige systematiek van bepaling van de rekenrente is volledig ongeschikt door een te grote manipuleerbaarheid vanwege het ontbreken van een echte vrije markt, de procyclische werking waardoor de verkeerde signalen worden afgegeven aan de economie en het totaal geen rekening houdt met de daadwerkelijke prestaties van de pensioenfondsen.

OPLOSSINGSRICHTINGEN.

Mogelijkheid 1.

Op een prudente manier een rekenrente bepalen, gebaseerd op de gemiddelde langjarige (10-20) gerealiseerde rendementen van de pensioenfondsen.

Alternatief A: dus verschillende rekenrenten voor ieder pensioenfonds.

Voordeel is dat de prestaties van de pensioenfondsen worden gewogen; goed presterenden hebben een hogere rekenrente, slecht presterenden een lagere rekenrente.

Alternatief B: gemiddeld gewogen rekenrente geldend voor alle pensioenfondsen.

Voordeel hier is dat er een uniforme rekenrente komt voor de hele sector.

Mogelijkheid 2.

Terug naar een vaste rekenrente, for best and worse, vergelijk met 4% vermogensheffing in box 3; periodiek, bijvoorbeeld na 5 jaar, evalueren en bijstellen. Voordeel de eenvoudige systematiek, door iedereen te begrijpen.

We moeten terug naar een stelsel dat begrijpbaar en uitlegbaar is naar de pensioendeelnemers. De "tirannie" van de deskundigen, ook binnen de vakbonden, die voor iedere oplossing weer 5 problemen hebben, moet stoppen. Die hebben ons opgezadeld met een regelgeving rondom de pensioenen, die niet meer uit te leggen is aan de mensen.

De voorgestelde oplossingen zijn simpel en eenvoudig uit te leggen. Zij kunnen het vertrouwen in het pensioenstelsel weer herstellen en zeer belangrijk, ook weer in de vakbonden als DE belangenbehartigers van de arbeidsvoorwaarde pensioen.

Een nieuwe rekenrentesystematiek, die zij kunnen begrijpen, geen pensioenabacadabra.

Helderheid en een duurzame oplossing voor het pensioenspagaat van torenhoge vermogens maar toch niet indexeren en zelfs korten.

Bovenstaande notitie is mede gebaseerd op inzichten, o.a. verkregen door eerdere bijdragen over de renteproblematiek van prof. Bernard van Praag, prof.dr.ir. Frans Sluijters, mr. Dick Sluimers en drs. Martin van Rooijen.

Maastricht, 6 september 2013, Huub Esten